

Helsingin kaupungin esitys laiksi kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettua lakia. Kaduilla ja yleisillä alueilla tehtävien töiden ohjausta ja valvontaa ehdotetaan tehostettavaksi lisäämällä lakiin kunnalle mahdollisuus laatia sitovat kunnalliset määräykset katutöistä, kieltää ja ajoittaa töitä sekä oikeus määrätä laiminlyönneistä hallinnollinen laiminlyöntimaksu. Joitakin tiedoksianto- ja muutoksenhakua koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkennettaviksi.

SISÄLLYS

PERUSTELUT.....	3
1 Asian tausta ja valmistelu.....	3
1.1 Tausta	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
2.1 Yleistä.....	3
2.2 Kunnossapitolain suhde maankäyttö- ja rakennuslakiin.....	4
2.3 Kunnossapitolain katutöitä koskevat säännökset verrattuna maantielakiin	5
3 Tavoitteet.....	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset.....	6
4.1 Kunnan oikeus antaa yleisiä määräyksiä katutöistä.....	6
4.2 Kunnan oikeus ajoittaa katutöitä ja tarvittaessa oikeus kieltää työn suorittaminen erikseen määritellyissä tilanteissa.....	7
4.3 Hallinnollisen laiminlyöntimaksun käyttöönotto	7
4.4 Muutoksenhakua ja tiedoksiantoa koskevien säännösten ajantasaistaminen	8
4.5 Pääasialliset vaikutukset	9
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot.....	10
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	10
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	11
7 Voimaantulo.....	17
8 Suhde muihin esityksiin.....	17
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	17
LAKIEHDOTUS	21
Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta	21
LIITE.....	26
Rinnakkaisteksti.....	26

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettu laki (669/1978, jälj. kunnossapitolaki tai KPL) on tullut voimaan 1.1.1980. Lain alkuperäisenä tarkoituksena on ollut määritellä lain tasolla katujen kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevat tehtävät sekä täsmentää, miten kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevat tehtävät voidaan jakaa kunnan ja tontinomistajien kesken. Laki koskee asemakaava-alueen katujen lisäksi torien, puistojen, istutusten ja näihin verrattavien yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa.

Kunnossa- ja puhtaanapitolakia on tarkistettu aikaisemmin muun muassa seuraavien kysymysten osalta: Kustannusten periminen tontinomistajilta ja mahdollisuus jättää kustannukset perimättä, kadun osittainen kunnossapito talvella, pihakadun ja muun erityistä liikennetarvetta palvelevan kadun kunnossapitovastuun järjestäminen, kunnan tontinomistajilta huolehtiakseen ottamista tehtävistä perimän maksun perustuminen kunnalliseen taksaan, kunnan velvollisuuksien laiminlyöntiin liittyvän uhkasakkomenettely siirtäminen lääninhallituksilta alueellisille ympäristökeskuksille, kunnallisten määräysten antamismahdollisuuden poistaminen järjestyslain antamisen yhteydessä sekä muutoksenhakua koskevien säännösten täsmentäminen.

Kunnossapitolain edellinen sisällöllisesti laajempi muutos on toteutettu vuonna 2005 (HE 281/2004 vp), jolloin lakiin muun muassa lisättiin säännökset kadulla ja eräillä yleisillä alueilla tehtävien töiden (katutöiden) ilmoittamisesta kunnalle.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Yleistä

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta voidaan sisällöllisesti jakaa kahteen laajempaan kokonaisuuteen; katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevaan osioon sekä kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtäviä töitä koskevaan osioon.

Katujen ja yleisten alueiden *kunnossapitoa ja puhtaanapitoa* koskevat säännökset ovat kunnossapitolain 2 luvussa, 3 luvussa sekä 4 luvussa. Kunnossapitolain 2 luku sisältää kunnossapitoa koskevat säännökset, ja lain 3 luku sisältää puhtaanapitoa koskevat säännökset. Luvussa 4 on erinäisiä säännöksiä maksujen määrittämisestä, seuraamuksista sekä muutoksenhausta. Kunnossa- ja puhtaanapitoa koskeviin säännöksiin on tehty useampia muutoksia, joiden tarkoituksena on ollut esimerkiksi täsmentää ja osin kohtuullistaa kunnossa- ja puhtaanapidosta johtuvien kustannusten jakoa tontinomistajien ja kunnan välillä.

Kunnossapitolain 4 luvussa on lisäksi säännökset *kaduilla ja yleisillä alueilla tehtävien töiden* suorittamisesta. Työstä vastaavan on tehtävä katutyöstä ilmoitus kunnalle. Kunnalle on asetettu laissa mahdollisuus antaa sille tehtyjen ilmoitusten perusteella määräyksiä katutöiden suorittamisesta sekä toimivalta valvoa kunnan alueella suoritettavia katutöitä. Kunta voi periä maksuja

ilmoituksen käsittelystä ja töiden valvonnasta sekä alueen käyttämisestä työmaana. Katutöitä koskevat säännökset ovat lain 14 a §:ssä sekä 14 b §:n 3–5 momentissa.

Kunnossapitolain katutöitä koskevat säännökset ovat osoittautuneet käytännössä haastaviksi, sillä vuonna 2005 voimaan astuneen lainmuutoksen säännökset eivät täysin vastaa lainmuutoksen esitöissä kunnossapitolaille määriteltyä sisältöä ja laille asetettuja tavoitteita. Hallituksen esityksessä 281/2004 (s. 10) on todettu, että katutöiden ilmoitusvelvollisuutta koskevilla säännöksillä on tarkoitus antaa kunnalle mahdollisuus ohjata, valvoa, ajoittaa ja sovittaa yhteen töitä ja niiden suorittamista niin, että töistä liikenteelle tai muulle käytölle aiheutuvia haittoja voidaan estää ja vähentää. Lain esitöissä asetetut lainmuutoksen tavoitteet eivät kuitenkaan ole toteutuneet käytännön tasolla, sillä kunnalle ei ole lainsäädäntötasolla määritelty tapauskohtaisen määräysten ja hallinnollisten pakkokeinojen lisäksi muita keinoja ohjata katutöitä. Laissa ei ole asetettu kunnalle oikeutta kieltää töiden tekemistä tai keinoja siirtää niiden aloittamisajankohtaa.

2.2 Kunnossapitolain suhde maankäyttö- ja rakennuslakiin

Kunnossapitolaki on suurimmalta osin laadittu 1970-luvulla ja siihen on tehty lisäyksiä ja osittaisia muutoksia eri vuosikymmeninä. Kunnossapitolain säännöksillä on selkeä yhteys maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) tavoitteisiin ja velvoittaviin säännöksiin, mutta toistaiseksi kunnossapitolain suhdetta maankäyttö- ja rakennuslakiin on tarkasteltu vain yksittäisen pykälän tai osakokonaisuuksien tasolla. Kunnossapitolain tavoitteita tulisikin nykytilanteessa tarkastella enemmän yhdessä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädettyjen yleisiä alueita koskevan sääntelyn kanssa.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen lähtökohdissa on tunnistettu tarve uudistaa lakia toimintaympäristön voimakkaista muutoksista johtuen. Tällaisia lainsäädännön muutostarpeisiin vaikuttavia ilmiöitä ovat mm. ilmasto- ja energiakysymykset, aluerakenteen erilaistuminen, kaupungistuminen ja liikkumisen murros. Samat toimintaympäristön muutokset, jotka edellyttävät maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisen arviointia, vaikuttavat myös kunnossapitolain uudistamistarpeiden taustalla. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen myötä myös kunnossapitolain kokonaisuudistuksen tarvetta on syytä harkita.

Maankäyttö- ja rakennuslain 84 §:n mukaan kadunpito käsittää kadun suunnittelemisen, rakentamisen ja sen kunnossa- ja puhtaanapidon sekä muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen yläpuolisten ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteen sovittamiseksi. Lain mukaan kadunpidon järjestäminen kuuluu kunnalle. Tähän maankäyttö- ja rakennuslaista johtuvaan kunnan kadunpidon järjestämisvelvoitteeseen perustuu myös kunnan velvollisuus sovittaa yhteen erilaisia kadulla tehtäviä töitä. Kunnilla tulisi näin ollen olla lain tasolla määritellyt realistiset keinot, joilla kunnat pystyvät tosiasiallisesti ohjaamaan ja sovittamaan yhteen kadulla ja muilla yleisillä alueilla tehtäviä töitä.

Kadulla tai muulla yleisellä alueella tehtävät työt johtuvat usein erinäisten johtojen tai muiden yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamisesta kunnan

hallinnoimalle yleiselle alueelle pysyväisluonteisesti. Silloin, kun yleisellä alueella tehtävä työ edellyttää myös johtojen tai laitteiden sijoittamista, tulee sijoittamisesta sopia alueen omistajan tai haltijan kanssa tai sijoittamiselle on haettava rakennusvalvontaviranomaisen päätös. Kunnossapitolain mukainen ilmoitus töiden suorittamisesta ei näin ollen yksin riitä silloin, kun työ edellyttää myös johtojen ja laitteiden sijoittamista.

Näiden yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamisesta säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:ssä siten, että kiinteistön omistaja ja haltija on velvollinen sallimaan yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon sijoittamisen omistamalleen tai hallitsemalleen alueelle, jollei sijoittamista muutoin voida järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin. Sama koskee joihinkin liittyviä vähäisiä laitteita, rakennelmia ja laitoksia. Johtoa tai muuta laitetta ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan alueen kaavoitusta tai kaavan toteuttamista. Jollei sijoittamisesta ole sovittu kiinteistön omistajan ja haltijan kanssa, sijoittamisesta päättää kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Sijoittamisesta päätettäessä on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei kiinteistölle aiheuteta tarpeetonta haittaa.

Telekaapeleiden sijoittamisesta toisen omistamalle tai hallitsemalle kiinteistölle säädetään erikseen laissa sähköisen viestinnän palveluista lain (917/2014) 28 luvussa. Teleyrityksellä on kyseisessä luvussa säädetyin edellytyksin oikeus sijoittaa toisen omistamalla tai hallitsemalle alueelle yleisiä tietoliikenneyhteyksiä palvelevia johtoja, laitteita ja rakennelmia. Myös telekaapelien ja niihin liittyvien laitteiden osalta lähtökohtana on, että teleyritys ja kiinteistön omistaja tai haltija sopivat sijoittamisesta. Jos sijoittamisesta ei päästä sopimukseen, voi kunnan rakennusvalvontaviranomainen tarvittaessa päättää sijoittamisesta.

2.3 Kunnossapitolain katutöitä koskevat säännökset verrattuna maantielakiin

Kunnossapitolain 14 a §:ssä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta ei sovelleta valtion hallinnoimalla maantiealueella. Maanteillä suoritettavista töistä säädetään liikennejärjestelmistä ja maanteistä annetussa laissa (503/2003, jälj. maantielaki). Kyseisen lain 42 §:ssä säädetään, että maanteillä tiealueeseen kohdistuva työ edellyttää pääsääntöisesti ELY-keskuksen lupaa. Maantielakia koskevassa hallituksen esityksessä (17/2004) luvanvaraisuutta on perusteltu sillä, että tiehen kohdistuvat toimenpiteet voivat vaikuttaa liikenneturvallisuuteen ja tien kunnossapitoon.

Maantielaisissa on joitakin poikkeuksia luvanvaraisuudesta. Maantielakiin on vuonna 2016 lisätty esimerkiksi säännös, jonka mukaan tietyin edellytyksin esimerkiksi sähkö- ja telekaapeleiden sijoittamiseen liittyvissä töissä riittää pelkkä ilmoitus ELY-keskukselle (42 a §). Hallituksen esityksessä 49/2016 näiden töiden ilmoituksenvaraisuutta on perusteltu sillä, että työskentely tiealueella kohdistuu vain lyhyeen matkaan tietä ja kestää lyhyen aikaa, jolloin kokeneen toimijan on helppo hallita vaara liikenteelle eikä haitta tienpidolle kasva yleensä suureksi. Toisin kuin kunnossapitolaissa, ELY-keskukselle on säädetty laissa oikeus kieltää ilmoituksenvaraisen työn aloittaminen, jos se arvioi työn aiheuttavan vaaraa liikenneturvallisuudelle tai vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle. Työtä ei myöskään saa aloittaa ennen ilmoitettua

aloituspäivää. Esimerkiksi moottori- ja moottoriliikennetien tiealueella ei kuitenkaan saa tehdä töitä ilman ELY-keskuksen lupaa.

Kunnossapitolaissa on puolestaan lähtökohtana, että kaikki katutyöt ovat ilmoituksenvaraisia eikä kunnossapitolakiin ole määritelty tilanteita, jotka mahdollistaisivat työn suorittamisen kieltämisen. Haitat katutöistä voivat kuitenkin olla erittäin merkittäviä ja aiheuttaa kaupunkialueilla pidempikestoisempaa ruuhkaantumista ja matka-ajan pidentymistä kuin maanteillä. Nykytilanne mahdollistaa myös saman katualueen avaamiseen useita kertoja peräkkäin ilman, että kunnilla on mahdollisuutta ohjata töitä tehtäväksi samanaikaisesti.

3 Tavoitteet

Kunnossapitolain ehdotetun muutosesityksen tavoitteena on antaa kunnille lainsäädännön tasolla selkeämmin määritellyt ja vaikutuksiltaan tehokkaat keinot sovittaa yhteen ja ohjata kadulla ja yleisillä alueilla tehtäviä töitä. Kuntien maankäyttö- ja rakennuslaista johtuvaa töiden yhteensovittamisvelvollisuutta korostetaan lainmuutoksella, kun kunnille luodaan nykytilanteeseen verrattuna realistisemmat mahdollisuudet velvollisuutensa toteuttamiseen. Siltä osin kuin kunnille on annettu lainsäädännön tasolla oikeus antaa määräyksiä katutöiden suorittamisesta, tulisi näiden määräysten laiminlyöntien seuraamusten olla tehokkaita ja oikeassa suhteessa laiminlyöntiin luonteen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kunnossapitolakiin esitetään toteutettavaksi useampia muutoksia, joilla pyritään saattamaan kunnossapitolaki tähän päivään sekä vahvistamaan kunnan roolia katutöiden ohjaamisessa ja yhteensovittamisessa. Nämä muutosesitykset on esitetty alla omina osakokonaisuuksinaan.

4.1 Kunnan oikeus antaa yleisiä määräyksiä katutöistä

Kunnossapitolaki antaa nykyisellään kunnalle mahdollisuuden laatia vain katujen ja muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevat määräykset vastaavalla tavalla kuin rakennusjärjestys laaditaan. Samaa mahdollisuutta ei laissa ole katutöitä koskien, vaan kunta voi antaa katutöitä koskevia määräyksiä vain tapauskohtaisesti.

Kunnan tapauskohtaisesti antamien määräysten sisältö on määritelty tyhjentävästi kunnossapitolaissa (14 a §:n 3 momentti). Kunta voi antaa työn suorittamisesta vain määräyksiä, jotka ovat tarpeen työstä mahdollisesti liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle, kadulla ja yleisellä alueella sijaitseville johdoille ja laitteille sekä kadun ja yleisen alueen rakenteille aiheutuvan haitan ja vahingon vähentämiseksi.

Kunnossapitolakiin ehdotetaan lisättäväksi kunnalle oikeus antaa katutöitä koskevat yleiset määräykset, joiden laatimiseen sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslain rakennusjärjestyksen laatimista koskevaa menettelyä. Vastaava menettely on käytössä kunnossapitolain perusteella laadittavissa kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevissa yleisissä kunnallisissa määräyksissä. Lisäksi määräysten sisältöalaa ehdotetaan laajennettavaksi nykyisten tapauskohtaisten määräysten alasta.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi mahdollisuus antaa sitovia määräyksiä mm. pätevyysvaatimuksen asettamisesta työn suorittajalle, katutöihin liittyvän ennallistamisen laatutason ja laajuuden sekä käytettävien materiaalien määräämisestä ja sitovan takuuajan asettamisesta kunnan vastuulla olevaan katurakenteeseen kohdistuvalle työlle.

Kunnassa noudatettavat yleiset määräykset selkeyttäisivät työstä vastaavan velvollisuuksia etenkin pienempien töiden kohdalla, jota teettävät yksityiset tontinomistajat ja taloyhtiöt. Etukäteen tiedossa olevat, sitovat määräykset luovat varmuutta niille tahoille, jotka suunnittelevat töiden toteuttamista yleisillä alueilla.

4.2 Kunnan oikeus ajoittaa katutöitä ja tarvittaessa oikeus kieltää työn suorittaminen erikseen määritellyissä tilanteissa

Kunnossapitolain 14 a §:ssä säädetään työstä vastaava velvollisuudesta ilmoittaa kunnalle kadulla tai yleisellä alueella suoritettavasta työstä. Pykälän 1 momentin mukaan työ voidaan aloittaa heti, kun kunta on antanut suostumuksen työn aloittamiseen. Mikäli kunta ei reagoi työstä tehtyyn ilmoitukseen 21 vuorokauden kuluessa, voidaan työt kuitenkin aloittaa. Kunnossapitolain lähtökohtana on näin ollen, että työt voidaan lähtökohtaisesti aina suorittaa.

Kunnossapitolakiin esitetään lisättäväksi kunnalle oikeus perustellusta syystä määrätä työ suoritettavaksi muuna kuin ilmoituksessa kerrottuna ajankohdantana tai kieltää ilmoitetun työn suorittaminen. Lakiin tehtävillä lisäyksillä toteutettaisiin maankäyttö- ja rakennuslain 84 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta sovittaa yhteen kadulla tehtäviä töitä. Ehdotettu muutos vastaisi myös maantielain tiealueella tehtävien töiden sääntelyä.

Tavoitteena olisi myös tehostaa edellä esitettyjen kunnan asettamien yleisten katutyömääräysten vaikutusta. Kunnan oikeudella ajoittaa katutöitä pystyttäisiin ehkäisemään katutöistä aiheutuvia haittoja silloin, kun eri tahojen samalla alueella tekemien töiden yhteisvaikutukset aiheuttaisivat kohtuutonta haittaa. Kunta voisi tarpeen mukaan ajoittaa töitä niin, että niiden aiheuttamat häiriöt liikenteeseen ja muuhun toimintaan pysyisivät siedettävällä tasolla. Erityisesti laajojen töiden kohdalla kunnalle säädetty töiden ajoittamismahdollisuus voisi ohjata suuria toimijoita ohjelmoimaan töitään suunnitelmallisemmin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kunnan oikeus ajoittaa ja kieltää töitä on viimesijainen keino ohjata katutöitä, ja jatkossakin pääsääntönä tulee olemaan se, että katutyöt voidaan suorittaa työstä vastaavan omien aikataulujen mukaisesti. Sääntelyllä ei puututa maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n tai sähköisen viestinnän palveluista annetun 229 §:n mukaisiin oikeuksiin sijoittaa johtoja ja laitteita yleisille alueille, vaan ne voidaan jatkossakin sijoittaa, ja vain joissakin poikkeuksellisissa tilanteissa sijoittaminen saatetaan joutua toteuttamaan sijoittavan tahon tahdosta poikkeavana ajankohtana.

4.3 Hallinnollisen laiminlyöntimaksun käyttöönotto

Kunnossapitolakiin ehdotetaan otettavaksi käyttöön uutena seuraamuksena hallinnollinen laiminlyöntimaksu. Hallinnollinen laiminlyöntimaksu korvaisi

nykylainsäädännössä säännellyn hallintopakon kunnossapitolain 14 a §:ssä säädettyjen katutöitä koskevien määräysten laiminlyönnin tai katutöitä koskevan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin osalta. Laiminlyöntimaksu koskisi myös ehdotetun 14 §:n 2 momentin mukaisten kunnallisten yleisten katutyömääräysten laiminlyöntejä. Hallintopakon soveltamisalaa kavennettaisiin kunnossapitolain 2 luvun mukaisen kunnossapitovelvollisuuden, 3 luvun mukaisen puhtaanapitovelvollisuuden tai kunnan 14 §:n 1 momentin nojalla antaman määräyksen laiminlyönteihin. Välitöntä hallintopakkoa koskeva sääntely (16 §:n 4 momentti) säilyisi ennallaan.

Kunnossapitolain ja sen nojalla annettavien katutöitä koskevien määräysten rikkomiseen tai laiminlyöntiin voidaan nykyään puuttua hallintopakkomenettelyllä eli uhkasakko- tai teettämisuhkamenettelyllä. Rikosoikeudellinen seuraamus on katutöiden osalta käytössä ainoastaan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönneissä. Hallintopakkomenettelyn haastavuutena on sen hitaus. Hallintopakkopäätöksen tekeminen ja täytäntöönpano kestävät useita kuukausia, kun taas useimmat katutyöt kestävät muutamasta päivästä pariin kuukauteen. Hallintopakkomenettely on epätarkoituksenmukainen ja tehoton tapa puuttua katutöissä tapahtuviin laiminlyönteihin, sillä katutyö ehditään lopettamaan ennen kuin kunta ehtii velvoittamaan laiminlyöjää olemaan rikkomatta katutyöstä annettuja määräyksiä. Yleisen alueen ennallistamista koskevien laiminlyöntien osalta hallintopakkomenettely ei ole poissuljettu vaihtoehto, mutta esimerkiksi esteettömyyteen ja liikenteen sujuvuuteen liittyvien laiminlyöntien kohdalla hallintopakkomenettely seuraamuksena on lähes höydytön.

Hallinnollisen laiminlyöntimaksun käyttöönotto katutöitä koskevien määräysten laiminlyönnin seuraamuksena mahdollistaisi tehokkaamman ja nopeamman puuttumisen määräysten vastaisiin tai ilman kunnan suostumusta tehtäviin töihin. Hallinnollinen laiminlyöntimaksu vahvistaisi kunnan antamien määräysten vaikuttavuutta sekä vähentäisi luvattomien tai määräystenvastaisesti suoritettuja katutöitä ja niiden aiheuttamia haittoja.

4.4 Muutoksenhakua ja tiedoksiantoa koskevien säännösten ajantasaistaminen

Kunnossapitolain perusteella tehdään lukuisia erilaisia päätöksiä kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuuksien jakautumisesta kunnan ja tontinomistajan välillä aina maksujen määräämiseen. Muutoksenhakua koskevat säännökset on pääsääntöisesti koottu lain 18 §:ään.

Kunnossapitolain 7 §:n nojalla tehtävän kunnossapitotyön yhteydessä käytettävää päällystettä koskevan päätöksen muutoksenhakua ehdotetaan muutettavan siten, että jatkossa muutosta haettaisiin kunnallisvalituksella. Voimassa olevan lain mukaan 7 §:n nojalla tehtyyn päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Kumotun hallintolainkäyttölain ja nykyisen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan valitusoikeus on asianosaisella. Kunnossapitolain 7 §:n mukaisella päätöksellä ei ole varsinaisia asianosaisia, sillä päätös koskee yleisesti kunnan alueella kunnossapitotyön yhteydessä käytettävää päällystettä. Kyseinen päätös ei päätöksentekohetkellä suoraan vaikuta kenenkään oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen, vaan käytettävän päällystysmateriaalinen

merkitys nousee esiin vasta yksittäisten kunnossapitotöiden yhteydessä. Kunnallisvalitusoikeuden ulottaminen 7 §:n nojalla tehtyyn päätökseen on perusteltua, jotta päätös voitaisiin saattaa muutoksenhaun kohteeksi.

Kunnossapitolain 14 b §:n nojalla määrättyjä maksuja koskevaa muistutusmenettelyä täsmennetään. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi oikaisuvaatimusmenettely hallinnollisen laiminlyöntimaksun osalta.

Joitakin kunnossapitolain tiedoksiantoja koskevia säännöksiä ehdotetaan samalla tarkennettavaksi. Välitöntä hallintopakkoa koskevan päätöksen tiedoksiantotavaksi ehdotetaan säädettäväksi nimenomaisesti todisteellinen tiedoksianto. Kunnossapitolain maksumuistutusta koskevan päätöksen tiedoksiantotavaksi ehdotetaan tavallista tiedoksiantoa.

4.5 Pääasialliset vaikutukset

Vaikutukset kuntien tehtäviin

Esityksen keskeiset vaikutukset kohdistuvat kuntiin. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi hallinnollinen seuraamusmaksu, jonka määräisi kunnan monijäseninen toimielin tai sen alainen viranhaltija. Laiminlyöntimaksun määrääminen liittyy kuitenkin jo kunnalla olevaan, kadunpitoa koskevan tehtävän hoitamiseen. Kuntalain 1 §:n mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Esityksen voi katsoa edistävän kuntalain mukaisia tavoitteita, kun kunnossapitolain tasolla luodaan kunnallisille viranomaisille tehokkaat ja toimivat keinot kunnan alueella suoritettavien moninaisten katutöiden ohjaukseen.

Laiminlyöntimaksun käyttöönotto kunnan antamien määräysten noudattamatta jättämisen seuraamuksena tulee jossain määrin muuttamaan katutöiden valvonnasta vastaavien kunnallisten viranomaisten tehtäviä, ja laiminlyöntimaksun käyttöönotolla voi olla myös suoria henkilöstövaikutuksia. Mikäli esitys saatetaan voimaan, tulee kunnan rooli katutöiden viranomaisohjauksessa kasvamaan, millä voi olla vaikutuksia myös näitä tehtäviä hoitavien nykyisten kunnan viranomaisten työmäärään. Toisaalta esitys hallinnollisen laiminlyöntimaksun käyttöönotto ehdotetusta oikaisuvaatimusmenettelystä huolimatta mahdollistaa hallintopakomenettelyyn verrattuna kevyemmän hallintomenettelyn, jonka voi arvioida lyhentävän asioiden käsittelyaikoja.

Myös ehdotettu töiden ajoittamista ja kieltämistä koskeva muutos saattaa lisätä kunnan työmäärää katutöitä koskevien ilmoitusten käsittelyssä. Mahdollisuus ajoittaa poikkeuksellisen merkittävää haittaa aiheuttavia katutöitä voi kuitenkin pidemmällä aikavälillä vähentää kunnan saamaa negatiivista palautetta katutöistä. Kunnallisten yleisten määräysten antaminen sen sijaan tulee vähentämään kunnan työmäärää, sillä niiden myötä yksittäisten katutöitä koskevien ilmoitusten johdosta annettavien yksittäistapauksellisten määräysten tarve ja merkitys vähenee huomattavasti.

Ympäristövaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä ympäristövaikutuksia, mutta sen toimeenpanolla voi olla välillisiä positiivisia ympäristövaikutuksia. Siltä osin kuin kunnalle annetaan oikeus siirtää katualueella tai muulla yleisellä alueella tehtäväksi ilmoitettu työ muuhun ajankohtaan ja viimekätinen oikeus kieltää työn suorittaminen, esitys edistää yleisten alueiden häiriötöntä ja sujuvaa käyttöä. Katutöiden yhteensovittamisen tehostaminen tulee myös vähentämään yksittäisistä katutöistä aiheutuvia haittoja ja resurssihukkaa, kun nämä työt voidaan suorittaa koordinoitummin ja samanaikaisesti.

Kunta voi myös antamallaan yleisillä määräyksillä, jotka koskevat katutöissä käytettäviä laitteita, rakennusaineita- ja materiaaleja, ohjata katutöissä käytettäväksi esimerkiksi kierrätysmateriaaleja tai muita ympäristön kannalta kestäviä ratkaisua. Esimerkiksi kierrätysasfaltin käyttö aiheuttaisi vähemmän hiilidioksidipäästöjä sekä muita ympäristöhaittoja kuin uuden asfaltin käyttö. Katutöissä käytettävien koneiden osalta kunnan antamalla määräyksillä voitaisiin puuttua esimerkiksi koneiden aiheuttamaan meluhaittaan.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Töiden yhteensovittaminen tilaajien välisin sopimusjärjestelyin

Kunnilla on katutöiden ohjauksessa eräänlainen kaksoisrooli, sillä kunnat toimivat samaan aikaan kunnossapitolaissa tarkoitettuna kunnan valvontaviranomaisena ja katutöiden tilaajina. Monet merkittävimmistä haittoja aiheuttavista katutöistä ovat kuntien tilaamia katujen perusparannushankkeita sekä muita kadun rakenteelliseen kunnossapitoon liittyviä töitä. Kunnat voivat myös töiden tilaajina vähentää työstä aiheutuvia haittoja sekä ehkäistä laiminlyöntejä panostamalla omiin sopimusmalleihinsa sekä sopimusten valvontaan. Tällä katutöiden valvonnalla tarkoitetaan ensisijaisesti kunnissa sopimusohjauksen kautta toteutettavaa sopimusten elinkaarenaikaista valvontaa, joka edellyttää panostuksia sekä kuntien hankintakäytäntöihin että sopimusosaamisen kehittämisen jatkamista ja omien toimintamallien tarkastelua.

Työmaiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi on otettu käyttöön erilaisia yhteistoimintamalliin perustuvia sopimusjärjestelyjä. Yhteistoimintaan pohjautuvissa järjestelyissä katutöiden merkittävimmät tilaajat ovat sitoutuneet yhteisin sopimuksin keskinäiseen yhteistoimintaan katutöiden suunnittelussa ja rakentamisessa.

Esimerkiksi Helsingin kaupunki on solminut vuonna 2008 Yhteinen kunnallistekninen työmaa (YKT) -yhteistoimintasopimuksen, johon ovat liittyneet merkittävimmät pääkaupungin alueella katutöitä tekevät toimijat kuten teleoperaattorit, Helen ja HSY. Sopimus on päivitetty vuonna 2017, ja sen tarkoituksena on edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä kunnallisteknisissä hankkeissa, toteuttaa erillishankkeita yhdessä sekä sujuvoittaa yleisten alueiden rakentamista sekä vähentää kaivutöistä aiheutuvia haittoja ja lyhentää työaikoja.

Kuntaliitossa on myös laadittu kirjallinen ohje yhteisestä kunnallisteknisestä työmaasta ja tilaajien välisistä sopimuskäytännöistä kunnallisteknisissä hankkeissa.

Tilaajien keskinäiseen yhteistyöhön perustuvien sopimusjärjestelyjen haasteena on, että ne ovat lähtökohtaisesti aina vapaaehtoisuuteen perustuvia. Näin ollen osa katualueilla tai yleisillä alueilla tehtävistä töistä jää aina väijäämättä yhteistoimintajärjestelyjen ulkopuolelle. Tällaisia töitä ovat esimerkiksi asunto-osakeyhtiöiden tai omakotialueiden tontinomistajien teettämät yksittäiset työt, jotka edellyttävät työskentelyä myös kadulla tai muulla yleisellä alueella.

6 Säännöskohtaiset perustelut

14 §

Kunnossapitolain 14 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa kunnalle annettaisiin oikeus antaa yleisiä määräyksiä kadulla ja yleisillä alueilla suoritettavia töitä koskien (*katutyömääräykset*). Samalla nykyinen 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi, ja sen sanamuotoa täsmennettäisiin. Momentin siirtämisellä ei ole vaikutusta lakiviittauksiin.

Katutyömääräysten tavoitteena olisi ohjata katutöiden suorittamista kunnan alueella siten, että katutöistä aiheutuvia haittoja ja vahinkoja voitaisiin ehkäistä aiempaa paremmin. Määräysten tavoitteena olisi ohjata katutöiden suorittamista siten, että niistä aiheutuisi mahdollisimman vähän haittaa liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle, sekä kaduilla ja muilla yleisillä alueilla sijaitseville johdoille sekä muille rakenteille. Määräyksillä pyrittäisiin varmistumaan myös siitä, että katutöiden suorittajilla on riittävä ammattipätevyys. Töiden suorittajalta vaadittava ammattipätevyys paitsi vähentäisi katutöistä aiheutuvia haittoja, se myös vähentäisi yksityishenkilöiden riskejä heidän tilatessaan yleisille alueille ulottuvia töitä.

Katutyömääräykset voisivat koskea kadulla ja yleisellä alueella tehtävien töiden suoritustapaa ja työltä edellytettävää takuu-aikaa sekä työssä käytettäviä laitteita, rakenteita, rakennusaineita ja -materiaaleja, työmaa-alueen kunnossa- ja puhtaanapitoa, kadulla ja yleisellä alueella tehtävien töiden suoritus-aikaa, katujen ja yleisten alueiden jaottelua liikennemäärien mukaan työn vaatuvuusluokkiin, kadulla ja yleisellä alueella suoritettavan työn työmaataulua, kadulla ja yleisellä alueella suoritettavissa töissä noudatettavia työn suorittajan ammattipätevyyksiä, töiden suorittamisessa noudatettavia liikenteen sujuvuuden, turvallisuuden ja esteettömyyden turvaamiseksi tarpeellisia toimenpiteitä sekä toimenpiteitä, jotka katsotaan tarpeelliseksi kadulla ja yleisellä alueella sijaitsevien johtojen ja laitteiden tai kadun ja yleisen alueen rakenteille aiheutuvan haitan ja vahingon vähentämiseksi.

Kunnossapitolain 14 §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan katutyömääräykset tulisi valmistella vastaavalla tavalla kuin kunnan rakennusjärjestys. Kunnalliset katutyömääräykset olisi toimitettava elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä poliisille tiedoksi vastaavasti kuin kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevat kunnalliset määräykset.

14 a §

Kunnossapitolain 14 a §:n 1 momenttia ehdotetaan selkeytettäväksi siten, että kunta voisi työstä vastaavan tekemän ilmoituksen johdosta suostumuksen antamisen lisäksi painavasta syystä tarpeen mukaan kieltää työn aloittamisen tai siirtää sen aloittamista myöhempään ajankohtaa.

Nykytilanteessa kunnossapitolaki ei anna kunnalle mahdollisuutta kieltää töitä katualueella. Lakiin ei myöskään ole tuotu kunnalle mahdollisuutta siirtää ilmoitetun työn ajankohtaa, vaikka hallituksen esityksessä 281/2004 on jo todettu, että 14 a §:n *”säännösten tarkoituksena on antaa kunnalle mahdollisuus ohjata, valvoa, ajoittaa ja sovittaa yhteen töitä ja niiden suorittamista niin, että töistä liikenteelle tai muulle käytölle aiheutuvia haittoja voidaan estää ja vähentää.”* Pykälän perusteluissa todettu lain tarkoitus ei ole kuitenkaan siirtynyt esitystasolta lain sanamuotoon saakka.

Lain tasolla ei ole asetettu työstä vastaavalle myöskään velvoitteita, jotka edesauttaisivat kunnan velvollisuutta toteuttaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kadulla tehtävien töiden yhteensovittamista. Työstä vastaavan ei esimerkiksi tarvitse ottaa huomioon muiden katutöiden ohjelmointia tai aikatauluttamista. Kunnalla ei nykytilanteessa ole keinoja ohjata katutöitä ja siten toteuttaa maankäyttö- ja rakennuslaista tulevaa kadunpitoa koskevaa velvoitettaan.

Kunnossapitolain 14 a §:n 1 momenttiin ehdotetaan tämän vuoksi lisättäväksi kunnalle nimenomainen oikeus painavasta syystä määrätä, että kadulla tai yleisellä alueella tehtävä työ suoritetaan muuna kuin ilmoitettuna ajankohdana. Samaan momenttiin lisättäisiin kunnalle oikeus kieltää työn suorittaminen kadulla ja yleisellä alueella painavasta syystä. Ehdotettu sääntely vastaisi maantielain 42 a §:n 3 momentin säännöstä siitä, että ELY-keskus voi tarvittaessa kieltää ilmoituksenvaraisen tietyön suorittamisen.

Painava syy voisi olla esimerkiksi samalla alueella tapahtuvien useiden tai peräkkäisten töiden yhteisvaikutuksesta aiheutuva merkittävä haitta liikenteelle ja kadunpidolle, tai työn suorittajan merkittävät laiminlyönnit aiemmissä töissä, jonka vuoksi kunnalla on perustelu aihe epäillä, ettei työn suorittaja tule saattamaan ilmoitettua työtä valmiiksi. Katutyön kieltämisen osalta on kunnan arvioitava myös sitä, ettei työn ilmoittamatta jättäminen ole houkuttelevampaa kuin ilmoituksen tekeminen sillä riskillä, että työ kielletään. Katutöiden kieltämistä tai siirtämistä toiseen ajankohtaan on tarkoitettu käytettäväksi poikkeuksellisissa tilanteissa. Pääsäännöksi jäisi jatkossakin se, että työstä vastaava voi suorittaa katutyönsä ilmoittamana ajankohtana.

Kunnossapitolain 14 a §:n 2 momenttiin sisältyvä kirjoitusvirhe ammattipätevyyksistä esitetään korjattavaksi samassa yhteydessä pykälän muuttamisen kanssa. Lain 14 a §:n 1 momentissa säädetään, että *työstä vastaavan* tulee tehdä ilmoitus kunnalle. Työstä vastaavalla tarkoitetaan sitä, jonka lukuun työ tehdään. Saman pykälän 2 momentissa on todettu, että kunnalle toimitettavaan ilmoitukseen on liitettävä selvitys työstä vastaavasta henki-

löstä ja hänen ammattipätevyydestään. Työstä vastaavan ammattipätevyydellä ei kuitenkaan ole merkitystä työn valvonnan tai niiden määräysten kannalta, joita kunta ilmoituksen johdosta antaa. Sen sijaan työn suorittajan ammattipätevyydellä on merkitystä arvioitaessa sitä, kuinka paljon valvontaa työn suorittaminen kunnalta vaatii. Tämän vuoksi 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoituksen yhteydessä on ilmoitettava työstä vastaava, työn suorittaja ja työn suorittajan ammattipätevyys.

Lain 14 §:n 3 momentin termistöä ehdotetaan yhtenäistettävän muun pykälän kanssa. Nyt 3 momentin mukaan *ilmoittajan* on pidettävä työalue puhtaana ja saatettava alue hyväksytyin työajan kuluessa työtä edeltäneeseen kuntoon. Tätä ei voida termivalintana, sillä ilmoittajana voi olla myös työstä vastaavaan valtuuttama taho tai henkilö. Esityksessä ehdotetaan, että ilmoittajan sijaan käytettäisiin muuten kyseisessä pykälässä käytettyä termiä työstä vastaava.

Kunnossapitolain 14 a §:n 4 momentin mukaan kunnan antamien määräysten lainmukaisuus voidaan saattaa rakennusvalvontaviranomaisen ratkaistavaksi. Laissa ei ole kuitenkaan määritelty määräaikaa, jonka kuluessa työstä vastaavan on saatettava halutessaan määräysten lainmukaisuus arvioitavaksi. Kunnan antamat määräykset voidaan näin ollen milloin tahansa saattaa muutoksenhaun kohteeksi eivätkä ne saa koskaan lainvoimaa. Lakiin esitetään lisättäväksi tämän vuoksi säännös siitä, että määräysten lainmukaisuus tulee saattaa rakennusvalvontaviranomaisen ratkaistavaksi 30 päivän kuluessa määräysten antamisesta. Lakiin esitetään lisättäväksi selkeyden vuoksi maininta siitä, että kunnan 14 a §:n 1 momentin perusteella antaman kiellon lainmukaisuus voidaan yhtä lailla saattaa rakennusvalvontaviranomaisen ratkaistavaksi. Tällä varmistetaan työstä vastaavan oikeusturvaa.

16 §

Kunnossapitolakiin esitettävän hallinnollisen laiminlyöntimaksun johdosta lain 16 §:stä poistettaisiin katutöitä koskeva hallintopakkomenettely. Lain 16 §:ään jäisi voimaan hallintopakkomenettelyä koskeva sääntely koskien kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuuksien laiminlyöntejä. Hallintopakkomenettely on riittävä keino puuttua kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuuksien laiminlyönteihin, sillä kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuudet ovat pitkäkestoisia toisin kuin katutyöt.

Lain 16 §:n 2 momentissa säädetty ELY-keskuksen oikeus velvoittaa kuntaa sakon uhalla täyttämään velvollisuutensa säilyisi ennallaan, samoin kuin lain 16 § :n 4 momentin välitöntä hallintopakkoa koskeva sääntely. ELY-keskuksen asema kuntaa valvovana tahona on aiheellista säilyttää, sillä kunnan velvoittamista täyttämään omat velvollisuutensa ei voida jättää pelkästään kunnan itsensä tehtäväksi.

Välitön hallintopakko on keskeinen keino, jolla kunta tai poliisi voi ryhtyä välitöntä vaaraa aiheuttavien laiminlyöntien torjuntaan sekä periä näistä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset laiminlyöjältä. Välittömän hallintopakon käyttö ei estäisi laiminlyöntimaksun määräämistä, sillä välitön hallintopakko ei ole rangaistusluontoinen seuraamus ja sen käytön johdosta laiminlyöjältä

perittävät kustannukset vastaavat niitä todellisia kustannuksia, joita kunnalle tai poliisille on välittömän vaaran torjunnasta aiheutunut.

Välittömän hallintopakon sääntelyn sanamuotoa selkeytettäisiin päätöksen tiedoksiannon osalta. Koska kyseessä on velvoittava päätös, olisi se annettava laiminlyöjälle tiedoksi todisteellisesti.

16 a §

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kunnossapitolakiin laiminlyöntimaksu, joka tehostaisi kadulla ja yleisillä alueilla tehtävien töiden ohjausta ja valvontaa. Kyseessä olisi hallinnollinen seuraamusmaksu, ja se määrättäisiin kunnan antamien määräysten laiminlyönnistä tai ilmoitusvelvollisuuden noudattamatta jättämisestä.

Laiminlyöntimaksu ehdotetaan määrättäväksi lain 14 a §:n mukaiselle työstä vastaavalle. Jos laiminlyöntimaksu on määrätty työn suorittajan toiminnasta johtuvista syistä, on työstä vastaavalla halutessaan mahdollisuus sopia työn suorittajan kanssa siitä, että työn suorittaja korvaa työstä vastaavalle aiheutuneet kustannukset. Kunnossapitolain mukaiset velvollisuudet ja vastuut kuitenkin kohdistuvat työstä vastaavaan, joka on lain mukainen ilmoitusvelvollinen ja jolle määräykset työn suorittamisesta annetaan.

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin lisäksi laiminlyöntejä, joista laiminlyöntimaksu määrättäisiin, ovat esimerkiksi kaivutyön ennallistamisen laiminlyönti, työalueen turvallisuuteen ja kunnossapitoon liittyvät laiminlyönnit sekä työn aloittaminen ajankohtana, jota kunta ei ole hyväksynyt. Kunnan antamien määräysten on oltava riittävän selkeitä ja tarkkarajaisia, jotta laiminlyöntien selvittämiseen ei tarvita erityisiä tutkinnallisia toimia.

Laiminlyöntimaksu olisi määrältään kiinteä ja se olisi porrastettu kahteen tasoon riippuen siitä, tapahtuuko laiminlyönti elinkeinotoiminnassa vai ei. Elinkeinotoiminnan ulkopuolelle jäävät asunto-osakeyhtiöiden sekä luonnollisten henkilöiden yksityisessä toiminnassaan teettämät työt kuten asuintalojen johtoliittymiin liittyvät kaivutyöt. Jos kadulla tehtävä työ sen sijaan liittyy ammatti- tai yritystoimintaan, voidaan laiminlyöntien katsoa olevan elinkeinotoiminnan kannattavuutta parantavia ja tästä syystä on perusteltua periä korkeampi maksu. Korkeampaa maksua perittäisiin esimerkiksi ammattirakennuttajilta sekä verkkoyrityksiltä. Laiminlyöntimaksun määrän sitomista työstä vastaavan yhtiömuotoon tai asemaan yksityisenä elinkeinonharjoittajana ei voida pitää riittävänä, sillä elinkeinotoimintaa harjoittava taho voisi tällöin pyrkiä välttämään korkeampia laiminlyöntimaksuja ilmoittamalla työstä vastaavaksi luonnollisen henkilön.

Vaikka työstä vastaava rikkoisi useampia määräyksiä, määrättäisiin kerrallaan vain yksi laiminlyöntimaksu. Jos työstä vastaava ei korjaisi laiminlyöntiään tai keskeyttäisi määräyksen vastaista toimintaansa, voisi kunta määrätä korkeintaan viisi laiminlyöntimaksua. Näin laiminlyöntimaksu olisi korkeintaan 10 000 euroa. Seuraava laiminlyöntimaksu voitaisiin määrätä aikaisintaan seitsemän päivän päästä edellisen määräämisestä, jotta työstä vastaavalle jäisi kohtuullinen aika ryhtyä korjaamaan laiminlyöntejään.

Laiminlyöntimaksu jätettäisiin määräämättä, jos työstä vastaava esittäisi kunnalle selvityksen, jonka vuoksi maksun määrääminen olisi yksittäistapauksessa kohtuutonta ottaen joko huomioon työstä vastaavan anteeksi annettava erehdys määräyksistä tai poikkeukselliset olot, kuten harvinaiset sääilmiöt tai muut ennalta-arvaamattomat luonnonmullistukset. Myös laiminlyönnin johtuminen ulkopuolisen tahon toiminnasta tilanteessa, jossa työstä vastaava ei pystyisi ulkopuolisen toiminnan vaikutuksia kohtuudella ennakoimaan tai estämään, voisi muodostaa laissa tarkoitetun poikkeuksellisen olon, jolloin laiminlyöntimaksu jätettäisiin määräämättä. Lisäedellytyksenä edellä mainituissa tapauksissa on se, ettei työstä vastaava ole saavuttanut laiminlyönnillä merkittävää taloudellista etua. Laiminlyönnin johtuminen työstä vastaavan käyttämän työn suorittajan tai tämän aliurakoitsijan toimista ei kuitenkaan olisi peruste olla määräämättä laiminlyöntimaksua.

Kunta voisi jättää laiminlyöntimaksun myös määräämättä, jos sen määrääminen olisi ilmeisen kohtuutonta. Tällaisia tilanteita voisi syntyä, jos laiminlyönti on poikkeuksellisen vähäinen eikä laiminlyönnillä ole merkitystä alueen yleiseen käyttöön tai turvallisuuteen. Maksun määräämättä jättäminen voisi siten tulla kysymykseen vain harvoissa poikkeustapauksissa, mutta toisaalta tämän mahdollistava säännös on katsottava laiminlyöntimaksun oikeasuhtaisuuden kannalta tarpeelliseksi.

16 b §

Laiminlyöntimaksun määrää asianomainen kunta. Asianomaisella kunnalla tarkoitetaan sitä kuntaa, jolle katutyöstä tehtävä ilmoitus olisi tullut tehdä tai jonka antamia määräyksiä työstä vastaava on rikkonut. Maksun voi määrätä joko kunnossapitolain mukainen kunnan valvontaviranomainen tai sen alainen viranhaltija. Ottaen huomioon eri kuntien koko sekä katutöiden määrä, on perusteltua, että kunnat voivat tarpeensa mukaan organisoida maksun määräämisen paikallisolosuhteisiin sopivalle taholle. Koska laiminlyöntimaksun määräämisessä on kyse merkittävästä julkisen vallan käytöstä, on maksun määräävän tahon oltava joko kunnan toimielin tai virkasuhteessa oleva henkilö.

Ehdotetun laiminlyöntimaksun tavoitteena on ohjaava vaikutus kaduilla tehtäviin töihin. Ennen laiminlyöntimaksun määräämistä kunnan on varattava työstä vastaavalle mahdollisuus korjata laiminlyöntinsä tai keskeyttää määräyksen vastainen toimintansa. Kunnan on annettava työstä vastaavalle kirjallinen kehoitus, jossa asetetaan vähintään 7 päivän määräaika laiminlyönnin korjaamiseksi tai määräyksen vastaisen toiminnan lopettamiseksi. Kirjallisessa kehotuksessa on yksilöitävä rikottu tai rikotut määräykset. Riittävä määräaika on tarpeen, jotta työstä vastaava voidaan kuulla asiasta asianmukaisesti ja jotta työstä vastaavalla on mahdollisuus korjata laiminlyöntinsä tai keskeyttää toimintansa välttyäkseen laiminlyöntimaksulta.

Jos työstä vastaava korjaa laiminlyöntinsä tai lopettaa määräysten vastaisen toimintansa annetussa määräajassa, kunta ei määrää laiminlyöntimaksua. Jos työstä vastaava ei toimi kehotuksessa asetetussa määräajassa, kuulee kunta työstä vastaavaa asiasta. Laiminlyöntimaksu voidaan määrätä aikaisin-

taan 21 päivän kuluttua kehotuksessa asetetusta määräpäivästä. Laiminlyöntimaksu voidaan näin ollen määrätä aikaisintaan 30 päivän päästä laiminlyönnin tai määräysten vastaisen toiminnan johdosta annettavasta kehotuksesta.

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin osalta laiminlyöntimaksu voidaan määrätä välittömästi. Laiminlyöntimaksu määrätään, vaikka työstä vastaava tekisi myöhemmin ilmoituksen kunnalle. Tällä pyritään ehkäisemään ilmoittamattomista katutöistä aiheutuvia haittoja sekä korostamaan ilmoituksen teon tärkeyttä.

Laiminlyöntimaksun määrääminen annetaan työstä vastaavalle todisteellisesti tiedoksi.

Koska kyseessä on kunnan kaduilla ja yleisillä alueilla tehtäviin töihin liittyvä laiminlyöntimaksu, joka peritään joko kunnalle annettavan ilmoituksen tai kunnan antamien määräysten laiminlyönnistä, on perusteltua, että maksu suoritetaan sen määränneelle kunnalle.

Kaksoisrangaistavuuden kieltäminen on huomioitu laiminlyöntimaksun määräämisessä siten, ettei sitä voida määrätä sille työstä vastaavalle, joka on samasta teosta epäilty tai jolle siitä on annettu lainvoimainen tuomio.

16 c §

Ehdotetun 16 c §:n 1 momentin mukaan laiminlyöntimaksu voitaisiin määrätä pantavaksi täytäntöön ilman lainvoimaista päätöstä. Poikkeuksellista järjestelyä puoltaisi valvonnan tehokkuus. Toisaalta suoran täytäntöönpanon mahdollisuus ei olisi maksuvelvollisen oikeusturvan kannalta kovinkaan ongelmallinen, kun otetaan huomioon toisaalta ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä perittävän maksun teknis-hallinnollinen luonne ja toisaalta muiden laiminlyöntien osalta maksun määräämismenettely, jossa maksupäätöstä edeltää kirjallinen kehoitus. Maksun täytäntöönpanoon sovellettaisiin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia (706/2007). Laiminlyöntimaksun perinnän hoitaisi maksun määrännyt kunta.

Ehdotetun 2 momentin mukaan maksun määränneen kunnan olisi hakemuksesta palautettava maksu, jos päätös maksun määräämisestä kumottaisiin oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta.

17 §

Kunnossapitolain 17 §:n rangaistussäännöstä tarkennetaan ehdotetun laiminlyöntimaksua koskevien säännösten johdosta. Kunnossapitolain säännösten rikkomisesta seuraavaa sakkorangaistusta ei voitaisi tuomita, jos laiminlyöjälle on määrätty lain 16 a §:n mukainen laiminlyöntimaksu. Säännöksen mukaan vähäisestä teosta ei tuomita rangaistusta, vaan näihin kunta voisi puuttua määräämällä ehdotetun laiminlyöntimaksun.

18 §

Kunnossapitolain 18 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa lain 7 §:n mukaan tehtyyn kunnan päätökseen kunnossapitotyön yhteydessä käytettävästä päällysteestä haettaisiin muutosta siten kuin kuntalaissa säädetään. Voimassa olevan lain mukaan päätöksestä on voinut hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Lain 7 §:n mukaisessa kunnan päätöksessä ei kuitenkaan ole tunnistettavissa asianosaisia, joten tosiasiallisesti päätökseen ei ole voinut hakea muutosta. Ehdotetulla muutoksella 7 §:n mukainen päätös saatettaisiin muutoksenhaun piiriin siten, että kunnan jäsen voisi tarvittaessa valittaa päätöksestä.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan selkeytystä muistutusmenettelyyn. Muistutuksen johdosta annettava päätös voitaisiin antaa tavallisena tiedoksiantona tiedoksi, sillä muistutuksen kohteena oleva maksu perustuu maksuvelvollisen omaan ilmoitukseen ja maksu on jo aiemmin annettu tiedoksi maksuvelvolliselle. Muistutusmenettelyä selkeytetään myös siten, että 3 momenttiin lisätään toteamus siitä, että muistutusmenettelyssä sovellettaisiin muutoin hallintolain oikaisuvaatimusta koskevia säännöksiä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säännellään ehdotetun laiminlyöntimaksun muutoksenhausta. Laiminlyöntimaksujen osalta ehdotetaan otettavaksi käyttöön oikaisuvaatimusmenettely, koska laiminlyöntimaksun määrääjänä voisi olla myös yksittäinen viranhaltija. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin 2 momentissa säädetään.

7 Voimaantulo

Esitys sisältää säännöksiä, jotka tulisi saattaa voimaan mahdollisimman pian. Esitys sisältää myös muutoksia lainsäädäntöön, joka on tarkoituksenmukaista valmistella samassa yhteydessä kuin maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus.

8 Suhde muihin esityksiin

Kunnossapitolain tavoitteet linkittyvät läheisesti maankäyttö- ja rakennuslain kadunpitoa ja kadunpitoapäätöstä koskevaan sääntelyyn. Kunnossapitolain muutokset on tarkoituksenmukaista valmistella samassa yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen kanssa, jotta maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen ne osat, jotka koskevat lain 12 lukua, tulevat otettua huomioon myös kunnossapitolaissa.

9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Laiminlyöntimaksu

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kunnossapitolakiin katutöitä koskeva laiminlyöntimaksu, joka voitaisiin määrätä katutöitä koskevan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä tai katutöitä koskevien määräysten laiminlyönnistä. Esityksen kannalta keskeiset perustuslain säännökset ovat perustuslain 124 § (merkittävä julkisen vallan käyttö), 8 § (rikosoikeudellinen laillisuusperiaate) ja 21 § (oikeusturva).

Perustuslain 124 §:n mukaan merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan antaa vain viranomaiselle. Merkittävällä julkisen vallan käytöllä tarkoitetaan esimerkiksi itsenäiseen harkintaan perustuvaa oikeutta käyttää voimakeinoja tai puuttua muuten merkittävällä tavalla yksilön perusoikeuksiin (HE 1/1998 vp s. 179). Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti katsonut hallinnollisen seuraamusmaksun määräämisen merkittäväksi julkisen vallan käytöksi (PeVL 32/2005 vp, s. 2, PeVL 55/2005 vp, s. 2, PeVL 14/2013 vp, s. 2).

Esityksessä ehdotetaan, että kunnossapitolain mukaisen laiminlyöntimaksun määräisi kunnan valvontaviranomainen tai sen alainen viranhaltija. Kunnossapitolain mukainen kunnan valvontaviranomainen on kunnan monijäseninen toimielin, ja toimivaltaa laiminlyöntimaksun määräämiseen olisi mahdollista delegoida vain viranhaltijalle, joka toimii kyseisen toimielimen alaisuudessa.

Perustuslain 8 §:n mukaan ketään ei saa pitää syyllisenä rikokseen eikä tuomita rangaistukseen sellaisen teon perusteella, jota ei tekohetkellä ole laissa säädetty rangaistavaksi.

Hallinnollinen seuraamusmaksu ei ole perustuslain 81 §:ssä tarkoitettu vero tai maksu, vaan se on rangaistusluonteinen taloudellinen seuraamus, ja perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti rinnastanut hallinnolliset seuraamusmaksut rikosoikeudellisiin seuraamuksiin (ks. esim. PeVL 32/2005 vp, s. 2/II, PeVL 55/2005 vp, s. 2/II, PeVL 9/2012 vp, s. 2/II, PeVL 17/2012 vp, s. 5–6/II, PeVL 2/2017 vp, s. 4–5 ja PeVL 9/2018 vp, s. 2).

Perustuslakivaliokunta on tulkintakäytännössään katsonut, että vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusmaksujen sääntelyyn, tarkkuuden yleistä vaatimusta ei kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (ks. esim. PeVL 32/2005 vp, s. 2–3/II, PeVL 57/2010 vp, s. 2/II, PeVL 9/2012 vp, s. 2/II, PeVL 2/2017 vp, s. 5, PeVL 9/2018 vp, s. 3).

Koska hallinnollisen seuraamusmaksun määrääminen sisältää julkisen vallan käyttöä, on se yleisistä perusteista säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan laissa on täsmällisesti ja selkeästi määriteltävä hallinnollisen seuraamusmaksun ja sen suuruuden perusteista, oikeusturvasta sekä täytäntöpanon perusteista (ks. esim. PeVL 32/2005 vp, s. 2/II, PeVL 55/2005 vp, s. 2/II, PeVL 57/2010 vp, s. 2/II, PeVL 17/2012 vp, s. 6/II, PeVL 2/2017 vp, s. 5 ja PeVL 9/2018 vp, s. 2).

Ehdotuksessa esitetään säädettäväksi hallinnollinen seuraamusmaksu (laiminlyöntimaksu), joka määrättäisiin katutöitä koskevan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä tai kunnan antamien katutöitä koskevien määräysten laiminlyönnistä. Laiminlyöntimaksun suuruus ei riippuisi laiminlyönnin laadusta vaan se olisi kiinteä. Laiminlyöntimaksun määräisi kunta ja sen määräämistä koskevat menettelysäännökset olisi tuotu kunnossapitolakiin.

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntejä koskevissa tilanteissa laiminlyöntimaksun määräämisen peruste on säädetty kunnossapitolain 14 a §:ssä. Muu kuin

vähäisenä pidettävä ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti on jo voimassa olevan kunnossapitolain 17 §:n mukaan rangaistava teko.

Ehdotetussa laiminlyöntimaksussa kunnan olisi muissa kuin ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeissa laiminlyönneissä ennen maksun määräämistä yksilöitävä laiminlyöty määräys sekä varattava työstä vastaavalle tilaisuus korjata laiminlyöntinsä. Kunnan määräykset, joiden laiminlyönnistä laiminlyöntimaksu voitaisiin määrätä, ovat ensinnäkin kunnan kunnossapitolain 14 a §:n perusteella antamia yksittäistapauksellisia määräyksiä, jotka ovat tarpeen työstä mahdollisesti liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle, kadulla ja yleisellä alueella sijaitseville johdoille ja laitteille sekä kadun ja yleisen alueen rakenteille aiheutuvan haitan ja vahingon vähentämiseksi. Toiseksi laiminlyöntimaksu voitaisiin määrätä ehdotetun 14 §:n 2 momentin mukaisten yleisten katutöitä koskevien määräysten laiminlyönneistä.

Ehdotettujen yleisten katutöitä koskevien määräysten antaminen vähentäisi merkittävästi yksittäistapauksellisten määräysten antamisen tarvetta, joten katutöitä koskevat määräykset olisivat pääsääntöisesti työstä vastaavien tiedossa jo ennen katutöihin ryhtymistä. Vaikka laiminlyöntimaksun perusteena olevat määräyksiä ei suoraan säädetä laissa, perustuvat ne kuitenkin lakiin ja niitä voidaan antaa vain laissa määritellyistä seikoista.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön hallinnollisten seuraamusmaksujen tulee täyttää oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota säännöksiin seuraamusmaksujen suuruudesta, maksujen määräämättä jättämisestä sekä siihen, että säännöksistä ilmenee maksujen määräämisen olevan nimenomaisesti harkinnanvaraista (ks. esim. PeVL 17/2012 vp, s. 6/II, PeVL 28/2014 vp, s. 2/II, ja PeVL 12/2019 vp, s. 7).

Ehdotettu laiminlyöntimaksu on määrältään kohtuullinen. Laiminlyöntimaksu olisi määrältään 2 000 euroa, jos laiminlyönti on tapahtunut elinkeinotoiminnassa. Muissa tapauksissa laiminlyöntimaksun määrä olisi 500 euroa. Erottelu elinkeinotoiminnan ja muun toiminnan välillä on perusteltua, jotta määrättävä laiminlyöntimaksu olisi kohtuullinen ja oikeassa suhteessa teon moitittavuuteen. Vaikka elinkeinotoiminnalle ei löydy suoraa määritelmää laissa, on se kuitenkin erityisesti verotuksessa vakiintunut käsite. Jaottelua elinkeinotoiminnan ja muun toiminnan välillä voidaan näin ollen pitää myös riittävän tarkkarajaisena.

Ehdotetun 16 a §:n 1 momentin säännös laiminlyöntimaksusta nimenomaisesti ilmentää sen, että laiminlyönti harkinnanvarainen. Tätä tukee myös ehdotetun 16 a §:n 4 momenttiin on tuotu niitä esiin ne tilanteet, jolloin laiminlyöntimaksua ei ainakaan määrätä.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Ehdotuksen mukaan laiminlyöntimaksun määräämistä koskevasta päätöksestä on tehtävä hallintolain mukainen oikaisuvaatimus. Koska laiminlyöntimaksusta voi päättää kunnan valvontaviranomaisen sijaan sen alainen viranhaltija, on oikaisuvaatimusmenettely asianmukainen ensi vaiheen oikeusturvakeino. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Laiminlyöntimaksun määräämisen perusteena oleviin kunnan antamiin yleisiin määräyksiin voisi lisäksi hakea muutosta kuntalain mukaisessa järjestyksessä silloin, kun kunta kyseisistä yleisistä määräyksistä päättää. Lisäksi kunnan antamiin yksittäistapauksellisiin määräyksiin voisi hakea muutosta saatamalla ne rakennusvalvontaviranomaisen arvioitavaksi. Rakennusvalvontaviranomaisen tekemästä päätöksestä voisi hakea muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti todennut pitävänsä ns. ankaraan vastuuseen ja käännetyn todistustaakan varaan perustuvaa seuraamuksen määräämistä perustuslain 21 §:ään sisältyvän syyttömyysolettaman vastaisena (ks. esim. PeVL 4/2004 vp, s. 7, PeVL 57/2010 vp ja PeVL 9/2018 vp, s. 3).

Ehdotetun laiminlyöntimaksun määrääminen ei perustu käännettyyn todistustaakkaan, vaan maksun määräävän viranomaisen osoitettava, että työstä vastaava on rikkonut määräyksiä. Laiminlyöntimaksu ei perustu myöskään ankaraan vastuuseen, vaan se voidaan ehdotuksen mukaan jättää määräämättä, jos laiminlyönti on johtunut työstä vastaavan anteeksi annettavasta erehdyksestä tai poikkeuksellisista oloista eikä työstä vastaava ole saavuttanut laiminlyönnin johdosta merkittävää taloudellista etua, taikka jos seuraamuksen määrääminen muusta syystä olisi ilmeisen kohtuutonta.

Hallinnollisia rangaistusseuraamuksia koskeva sääntely on merkityksellistä myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklan sisältämän ns. *ne bis in idem* -säännön kannalta. Sen mukaan ketään ei saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti.

Perustuslakivaliokunta on todennut, että *ne bis in idem* -kiellon on katsottava kattavan myös samaa tekoa koskevat rangaistusluonteiset hallinnolliset seuraamukset ja että kieltoa koskeva säännös on asianmukaista muotoilla kattamaan tilanteet, joissa on annettu asiaratkaisu seuraamusmaksun määräämistä koskevassa asiassa (ks. esim. PeVL 9/2012 vp, s. 3–4/II ja PeVL 15/2014 vp).

Ne bis in idem -sääntö on otettu lakiehdotuksessa huomioon 16 b §:n 6 momentin säännöksellä siitä, ettei laiminlyöntimaksua voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa, taikka jota vastaan samasta teosta nostettu syyte on tuomioistuimessa lainvoimaisesti ratkaistu. Kielto olisi huomi-

oitu myös kunnossapitolain 17 §:n ilmoitusvelvollisuuden rikkomista koskevassa rangaistusäännössä, johon ehdotetaan lisättäväksi selvennys siitä, ettei kunnossapitolain säännösten rikkomisesta voida tuomita sakkoon, jos laiminlyöjälle on määrätty 16 a §:n mukainen laiminlyöntimaksu.

Esityksessä ehdotuksen, että laiminlyöntimaksu voitaisiin panna täytäntöön ennen maksua koskevan päätöksen lainvoimaiseksi tuloa (16 c §). Jos päätös kumottaisiin muutoksenhaun johdosta, kunta palauttaisi maksun. Vaikka työstä vastaavan oikeutta valittaa laiminlyöntimaksupäätöksestä ei ole rajoitettu, laiminlyöntimaksun suora täytäntöönpanokelpoisuus voi olla ongelmallista oikeusturvan kannalta.

Kunta ei kuitenkaan voi määrätä maksua ilman, että se on varannut työstä vastaavalle aikaa vähintään ja mahdollisuuden ensin korjata laiminlyöntinsä tai keskeyttää määräyksen vastaisen toimintansa. Maksun suuruus on lisäksi säädetty laissa kiinteäksi. Tähän suhteutettuna maksun suorasta täytäntöönpanokelpoisuudesta johtuva oikeusturvan mahdollinen heikkeneminen olisi merkitykseltään vähäinen.

LAKIEHDOTUS

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta

Muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) 14, 14 a, 16, 17 ja 18 §, sekä

lisätään lakiin uudet 16 a, 16 b ja 16 c §

seuraavasti:

14 §

Kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea kunnossa- ja puhtaanapitotyön:

- 1) suoritustapaa ja siinä käytettäviä laitteita ja aineita;
- 2) suoritusaikaa;
- 3) lumen käsittelyä, sijoittamista ja poiskuljetusta; sekä
- 4) katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Kunta voi antaa määräyksiä siitä, miten kadulla ja yleisellä alueella tehtävät työt kunnan alueella on suoritettava ottaen huomioon haitan ja vahingon vähentäminen, jota työn suorittamisesta voi mahdollisesti aiheutua liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle sekä kadulla ja yleisellä alueella sijaitseville johdoille ja laitteille sekä kadun ja yleisen alueen rakenteelle (katutyömääräykset). Katutyömääräykset voivat koskea:

- 1) kadulla ja yleisellä alueella tehtävien töiden suoritustapaa ja työltä edellytettävää takuuaikaa sekä työssä käytettäviä laitteita, rakenteita, rakennusaineita ja -materiaaleja;
- 2) työmaa-alueen kunnossa- ja puhtaanapitoa

- 3) kadulla ja yleisellä alueella tehtävien töiden suoritusaikaa;
- 4) katujen ja yleisten alueiden jaottelua liikennemäärien mukaan työn vaativuusluokkiin;
- 5) kadulla ja yleisellä alueella suoritettavan työn työmaataulua
- 6) kadulla ja yleisellä alueella suoritettavissa töissä noudatettavia työn suorittajan ammattipätevyyksiä;
- 7) töiden suorittamisessa noudatettavia liikenteen sujuvuuden, turvallisuuden ja esteettömyyden turvaamiseksi tarpeellisia toimenpiteitä; sekä
- 8) toimenpiteitä, jotka katsotaan tarpeelliseksi kadulla ja yleisellä alueella sijaitsevien johtojen ja laitteiden tai kadun ja yleisen alueen rakenteille aiheutuvan haitan ja vahingon vähentämiseksi.

Kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevien kunnallisten määräysten sekä katu-työmääräysten laatimista koskevaan menettelyyn sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään rakennusjärjestyksen laatimisesta. Määräykset annetaan kunnan päätöksellä. Määräykset on annettava elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle sekä poliisille tiedoksi.

14 a §

Työstä vastaavan on tehtävä työstä kadulla ja yleisellä alueella ilmoitus kunnalle. Työ voidaan aloittaa heti, kun kunta on antanut suostumuksen työn aloittamiseen. Kunta voi painavasta syystä kieltää ilmoitetun työn aloittamisen tai määrätä sen siirrettäväksi myöhempään ajankohtaan. Jos kunta ei ole käsitellyt ilmoitusta 21 vuorokauden kuluessa, työ voidaan kuitenkin aloittaa.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys, jossa osoitetaan tarvittavassa laajuudessa alueen työnaikainen käyttö, työn kesto, työssä käytettävien laitteiden ja rakenteiden sijoitus, tilapäinen liikennejärjestely kaikki liikennemuodot huomioon ottaen sekä työstä vastaava henkilö, työn suorittaja sekä työn suorittajan ammattipätevyys. Tämän lisäksi kunta voi vaatia muitakin ilmoituksen käsittelemiseksi tarpeellisia selvityksiä.

Kunta voi antaa ilmoituksen johdosta työn suorittamisesta määräyksiä, jotka ovat tarpeen työstä mahdollisesti liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle, kadulla ja yleisellä alueella sijaitseville johdoille ja laitteille sekä kadun ja yleisen alueen rakenteille aiheutuvan haitan ja vahingon vähentämiseksi. Työmaalla on oltava taulu, josta ilmenevät työn suorittaja ja työstä vastaavan yhteystiedot. Työstä vastaavan on pidettävä työalue puhtaana ja saatettava alue hyväksytyin työajan kuluessa työtä edeltäneeseen kuntoon.

Kunnan antamien määräysten ja 1 momentissa tarkoitetun kiellon lainmukaisuus voidaan saattaa kunnan rakennusvalvontaviranomaisen ratkaistavaksi 30 päivän kuluessa määräysten antamisesta.

Rikkoontuneet johdot, laitteet ja rakenteet saadaan merkittävien vahinkojen estämiseksi korjata välittömästi. Korjaamisesta on ilmoitettava kunnalle niin pian kuin mahdollista ja annettava 2 momentissa tarkoitettu selvitys.

16 §

Jos joku laiminlyö tämän lain 2 luvun mukaisen kunnossapitovelvollisuuden, 3 luvun mukaisen puhtaanapitovelvollisuuden tai kunnan 14 §:n 1 momentin nojalla antaman määräyksen, kunnan valvontaviranomainen voi velvoittaa hänet täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai uhalla, että kunta tekee tekemättä jätetyn työn hänen kustannuksellaan. Samoin voidaan niskoittelijaa, jos erityiset syyt sitä vaativat, sakon uhalla kieltää jotain tekemästä.

Jollei kunta täytä sille kuuluvaa kadun ja yleisten alueiden kunnossapito- ja puhtaanapitovelvollisuutta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi velvoittaa kunnan siihen sakon uhalla.

Uhkasakkoa ja teettämisuhkaa koskevassa asiassa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos 1 momentissa tarkoitettua laiminlyönnistä tai muusta tämän lain tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesta toiminnasta tai laiminlyönnistä aiheutuu välitöntä vaaraa turvallisuudelle, kunnan valvontaviranomaisen alaisella viranhaltijalla on oikeus välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin vaaran poistamiseksi. Asiasta on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava kirjallisesti laiminlyöjälle. Asia on saatettava ilman aiheetonta viivytystä kunnan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi, jonka on tehtävä asiassa päätös. Poliisilla on vastaavasti tässä momentissa tarkoitettu oikeus, jonka käyttämisestä poliisin on ilman aiheetonta viivytystä tehtävä päätös. Päätös annetaan laiminlyöjälle todisteellisesti tiedoksi.

16 a §

Työstä vastaava, joka laiminlyö 14 a §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa taikka kunnan 14 §:n 2 momentin tai 14 a §:n nojalla antaman määräyksen noudattamisen, voidaan määrätä maksamaan laiminlyöntimaksua.

Laiminlyöntimaksu on laiminlyönnin laadusta riippumatta 500 euroa. Mikäli laiminlyönti on tehty työstä vastaavan elinkeinotoiminnassa, laiminlyöntimaksu on 2 000 euroa.

Saman työn yhteydessä tehdyistä useista laiminlyönneistä määrätään yksi laiminlyöntimaksu. Jatkuva laiminlyönnistä voidaan määrätä enintään viisi laiminlyöntimaksua. Uutta laiminlyöntimaksua ei saa määrätä ennen kuin on kulunut seitsemän päivää edellisen maksun määräämisestä.

Laiminlyöntimaksu jätetään määräämättä, jos työstä vastaava osoittaa, että laiminlyönti on johtunut työstä vastaavan anteeksi annettavasta erehdyksestä tai poikkeuksellisista oloista eikä työstä vastaava ole saavuttanut laiminlyönnin johdosta merkittävää taloudellista etua, taikka jos seuraamuksen määrääminen muusta syystä olisi ilmeisen kohtuutonta.

16 b §

Laiminlyöntimaksun määrää asianomaisen kunnan valvontaviranomainen tai sen alainen viranhaltija.

Jos työstä vastaava laiminlyö 14 a §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa, laiminlyöntimaksu voidaan määrätä välittömästi.

Muiden kuin 2 momentissa tarkoitettujen laiminlyöntien osalta työstä vastaavaa on ennen maksun määräämistä kehotettava kirjallisesti korjaamaan laiminlyöntinsä tai lopettamaan määräyksen vastainen toimintansa laiminlyöntimaksun uhalla. Työstä vastaavalle on kehotuksessa varattava vähintään 7 päivän määräaika ryhtyä korjaamaan laiminlyöntinsä tai lopettaa määräyksen vastainen toiminta. Maksu voidaan määrätä 21 päivän kuluessa kehotuksessa asetetun määräajan päättymisestä, jos työstä vastaava ei ole korjannut laiminlyöntiään tai lopettanut määräyksen vastaista toimintaansa.

Työstä vastaavalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen laiminlyöntimaksun määräämistä. Laiminlyöntimaksun määrääminen annetaan työstä vastaavalle todisteellisesti tiedoksi.

Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi maksun määränneelle kunnalle. Maksettavaksi eräntyneelle laiminlyöntimaksulle, jota ei ole suoritettu eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n mukaisesti.

Laiminlyöntimaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa, taikka jota vastaan samasta teosta nostettu syyte on tuomioistuimessa lainvoimaisesti ratkaistu.

16 c §

Laiminlyöntimaksu pannaan täytäntöön ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään. Laiminlyöntimaksun panee täytäntöön maksun määrännyt kunta.

Asianomainen kunta palauttaa hakemuksesta jo maksetun laiminlyöntimaksun, jos maksun määräämistä koskeva päätös kumotaan oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta.

17 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö

- 1) 2 luvun mukaisen kunnossapitovelvollisuuden,
  - 2) 3 luvun mukaisen puhtaanapitovelvollisuuden,
  - 3) ryhtymisen 5 §:n mukaisiin väliaikaisiin toimiin liikenteen varoittamiseksi taikka
  - 4) 5 tai 14 a §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden,
- on tuomittava, jollei tekoa ole pidettävä vähäisenä tai laiminlyöjää ole 16 §:n mukaisesti velvoitettu täyttämään velvollisuuttaan sakon uhalla tai laiminlyöjälle ole määrätty 16 a §:n mukaista laiminlyöntimaksua taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Tässä pykälässä rangaistavaksi säädetystä menettelystä tuomitaan rangaistukseen se, jonka velvollisuuksien vastainen laiminlyönti on. Tätä arvioitaessa on otettava huomioon asianomaisen asema, hänen tehtäviensä ja toimivaltuuksiensa laatu ja laajuus sekä muutenkin hänen osuutensa lainvas-
taisen tilan syntyyn ja jatkumiseen.

18 §

Tämän lain 7 ja 14 §:n nojalla tehtyihin kunnan päätöksiin, 15 §:n nojalla tehtyyn päätökseen, joka koskee valvontaviranomaisen määräämistä tai sen tehtävien siirtämistä sekä 14 b §:n nojalla tehtyyn taksan hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin kunta-
laissa säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valitta-
malla hallintotuomioistuimeen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa
annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Ennen muutoksen hakemista 14 b §:n 1–3 momentin mukaisten maksujen määräämiseen maksuvelvollisen on tehtävä 14 päivän kuluessa maksulipun saamisesta muistutus maksun perimisestä päättävälle kunnan viranomai-
selle. Muistutuksen johdosta on tehtävä uusi päätös, joka annetaan maksu-
velvolliselle tiedoksi tavallisena tiedoksiantona. Maksuvelvolliselle on lähe-
tettävä uusi maksulippu. Muistutusta koskevassa asiassa noudatetaan muu-
toin, mitä hallintolaissa säädetään oikaisuvaatimuksesta.

Ennen muutoksen hakemista 16 a §:n mukaiseen laiminlyöntimaksuun
työstä vastaavan on tehtävä oikaisuvaatimus siten kuin hallintolaissa sääde-
tään.

LIITE**Rinnakkaisteksti****Laki****kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) 14, 14 a, 16, 17 ja 18 §, sekä

lisätään lakiin uudet 16 a, 16 b ja 16 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

14 §

Kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea kunnossa- ja puhtaanapitotyön:

- 1) suoritustapaa ja siinä käytettäviä laitteita ja aineita;
- 2) suoritusaikaa;
- 3) lumen käsittelyä, sijoittamista ja poiskuljetusta; sekä
- 4) katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevien kunnallisten määräysten laatimista koskevaan menettelyyn sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään rakennusjärjestyksen laatimisesta. Määräykset annetaan kunnan päätöksellä. Ne on annettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä poliisille tiedoksi.

Ehdotus

14 §

Kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea kunnossa- ja puhtaanapitotyön:

- 1) suoritustapaa ja siinä käytettäviä laitteita ja aineita;
- 2) suoritusaikaa;
- 3) lumen käsittelyä, sijoittamista ja poiskuljetusta; sekä
- 4) katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Kunta voi antaa määräyksiä siitä, miten kadulla ja yleisellä alueella tehtävät työt kunnan alueella on suoritettava ottaen huomioon haitan ja vahingon vähentäminen, jota työn suorittamisesta voi mahdollisesti aiheutua liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle sekä kadulla ja yleisellä alueella sijaitseville johdoille ja laitteille sekä kadun ja yleisen alueen rakenteelle (katutyömääräykset). Katutyömääräykset voivat koskea:

- 1) kadulla ja yleisellä alueella tehtävien töiden suoritustapaa ja työltä edellytettävää takuuaikaa sekä työssä käytettäviä laitteita, rakenteita, rakennusaineita ja -materiaaleja;*
- 2) työmaa-alueen kunnossa- ja puhtaanapitoa*
- 3) kadulla ja yleisellä alueella tehtävien töiden suoritusaikaa;*

- 4) *katujen ja yleisten alueiden jaottelua liikennemäärien mukaan työn vaativuusluokkiin;*
- 5) *kadulla ja yleisellä alueella suoritettavan työn työmaataulua*
- 6) *kadulla ja yleisellä alueella suoritettavissa töissä noudatettavia työn suorittajan ammattipätevyyksiä;*
- 7) *töiden suorittamisessa noudatettavia liikenteen sujuvuuden, turvallisuuden ja esteettömyyden turvaamiseksi tarpeellisia toimenpiteitä; sekä*
- 8) *toimenpiteitä, jotka katsotaan tarpeelliseksi kadulla ja yleisellä alueella sijaitsevien johtojen ja laitteiden tai kadun ja yleisen alueen rakenteille aiheutuvan haitan ja vahingon vähentämiseksi.*
- Kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevien kunnallisten määräysten sekä katutyömääräysten laatimista koskevaan menettelyyn sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään rakennusjärjestyksen laatimisesta. Määräykset annetaan kunnan päätöksellä. Määräykset on annettava elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle sekä poliisille tiedoksi.*

14 a §

Työstä vastaavan on tehtävä työstä kadulla ja yleisellä alueella ilmoitus kunnalle. Työ voidaan aloittaa heti, kun kunta on antanut suostumuksen työn aloittamiseen. Jos kunta ei ole käsitellyt ilmoitusta 21 vuorokauden kuluessa, työ voidaan kuitenkin aloittaa.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys, jossa osoitetaan tarvittavassa laajuudessa alueen työnaikainen käyttö, työn kesto, työssä käytettävien laitteiden ja rakenteiden sijoitus, tilapäinen liikennejärjestely kaikki liikennemuodot huomioon ottaen *sekä* työstä vastaava henkilö *ja hänen ammattipätevyytensä*. Tämän lisäksi kunta voi vaatia muitakin ilmoituksen käsittelemiseksi tarpeellisia selvityksiä.

Kunta voi antaa ilmoituksen johdosta työn suorittamisesta määräyksiä, jotka ovat tarpeen

14 a §

Työstä vastaavan on tehtävä työstä kadulla ja yleisellä alueella ilmoitus kunnalle. Työ voidaan aloittaa heti, kun kunta on antanut suostumuksen työn aloittamiseen. *Kunta voi painavasta syystä kieltää ilmoitetun työn aloittamisen tai määrätä sen siirrettäväksi myöhempään ajankohtaan.* Jos kunta ei ole käsitellyt ilmoitusta 21 vuorokauden kuluessa, työ voidaan kuitenkin aloittaa.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys, jossa osoitetaan tarvittavassa laajuudessa alueen työnaikainen käyttö, työn kesto, työssä käytettävien laitteiden ja rakenteiden sijoitus, tilapäinen liikennejärjestely kaikki liikennemuodot huomioon ottaen *sekä* työstä vastaava henkilö, *työn suorittaja sekä työn suorittajan ammattipätevyys*. Tämän lisäksi kunta voi vaatia muitakin ilmoituksen käsittelemiseksi tarpeellisia selvityksiä.

Kunta voi antaa ilmoituksen johdosta työn suorittamisesta määräyksiä, jotka ovat tarpeen

työstä mahdollisesti liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle, kadulla ja yleisellä alueella sijaitseville johdoille ja laitteille sekä kadun ja yleisen alueen rakenteille aiheutuvan haitan ja vahingon vähentämiseksi. Työmaalla on oltava taulu, josta ilmenevät työn suorittaja ja työstä vastaavan yhteystiedot. *Ilmoittajan* on pidettävä työalue puhtaana ja saatettava alue hyväksytyin työajan kuluessa työtä edeltäneeseen kuntoon.

Kunnan antamien määräysten lainmukaisuus voidaan saattaa kunnan rakennusvalvontaviranomaisen ratkaistavaksi.

16 §

Jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti taikka lyö laimin tässä laissa säädetyn tai sen nojalla annettuun määräykseen perustuvan velvollisuuden, kunnan valvontaviranomainen voi velvoittaa hänet täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai uhalla, että kunta tekee tekemättä jätetyn työn hänen kustannuksellaan. Samoin voidaan niskoittelijaa, jos erityiset syyt sitä vaativat, sakon uhalla kieltää jotain tekemästä.

Jollei kunta täytä sille kuuluvaa kadun ja yleisten alueiden kunnossapito- ja puhtaanapitovelvollisuutta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi velvoittaa kunnan siihen sakon uhalla.

Uhkasakkoa ja teettämisuhkaa koskevassa asiassa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos 1 momentissa tarkoitettusta laiminlyönnistä aiheutuu välitöntä vaaraa turvallisuudelle, kunnan valvontaviranomaisen alaisella viranhaltijalla on oikeus välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin vaaran poistamiseksi. Asiasta on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava kirjallisesti laiminlyöjälle. Asia on saatettava ilman aiheetonta viivytystä kunnan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi, jonka on

työstä mahdollisesti liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle, kadulla ja yleisellä alueella sijaitseville johdoille ja laitteille sekä kadun ja yleisen alueen rakenteille aiheutuvan haitan ja vahingon vähentämiseksi. Työmaalla on oltava taulu, josta ilmenevät työn suorittaja ja työstä vastaavan yhteystiedot. *Työstä vastaavan* on pidettävä työalue puhtaana ja saatettava alue hyväksytyin työajan kuluessa työtä edeltäneeseen kuntoon.

Kunnan antamien määräysten *ja 1 momentissa tarkoitettun kiellon* lainmukaisuus voidaan saattaa kunnan rakennusvalvontaviranomaisen ratkaistavaksi *30 päivän kuluessa määräysten antamisesta.*

16 §

Jos joku laiminlyö tämän lain 2 luvun mukaisen kunnossapitovelvollisuuden, 3 luvun mukaisen puhtaanapitovelvollisuuden tai kunnan 14 §:n 1 momentin nojalla antaman määräyksen, kunnan valvontaviranomainen voi velvoittaa hänet täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai uhalla, että kunta tekee tekemättä jätetyn työn hänen kustannuksellaan. Samoin voidaan niskoittelijaa, jos erityiset syyt sitä vaativat, sakon uhalla kieltää jotain tekemästä.

Jollei kunta täytä sille kuuluvaa kadun ja yleisten alueiden kunnossapito- ja puhtaanapitovelvollisuutta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi velvoittaa kunnan siihen sakon uhalla.

Uhkasakkoa ja teettämisuhkaa koskevassa asiassa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos 1 momentissa tarkoitettusta laiminlyönnistä *tai muusta tämän lain tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesta toiminnasta tai laiminlyönnistä* aiheutuu välitöntä vaaraa turvallisuudelle, kunnan valvontaviranomaisen alaisella viranhaltijalla on oikeus välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin vaaran poistamiseksi. Asiasta on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava kirjallisesti laiminlyöjälle. Asia on

tehtävä asiassa päätös. Poliisilla on vastaavasti tässä momentissa tarkoitettu oikeus, jonka käyttämisestä poliisin on ilman aiheetonta viivytystä tehtävä päätös. *Päätös saatetaan laiminlyöjän tietoon.*

saatettava ilman aiheetonta viivytystä kunnan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi, jonka on tehtävä asiassa päätös. Poliisilla on vastaavasti tässä momentissa tarkoitettu oikeus, jonka käyttämisestä poliisin on ilman aiheetonta viivytystä tehtävä päätös. *Päätös annetaan laiminlyöjälle todisteellisesti tiedoksi.*

16 a §

Työstä vastaava, joka laiminlyö 14 a §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa taikka kunnan 14 §:n 2 momentin tai 14 a §:n nojalla antaman määräyksen noudattamisen, voidaan määrätä maksamaan laiminlyöntimaksua.

Laiminlyöntimaksu on laiminlyönnin laadusta riippumatta 500 euroa. Mikäli laiminlyönti on tehty työstä vastaavan elinkeinotoiminnassa, laiminlyöntimaksu on 2 000 euroa.

Samana työn yhteydessä tehdyistä useista laiminlyönneistä määrätään yksi laiminlyöntimaksu. Jatkuvasta laiminlyönnistä voidaan määrätä enintään viisi laiminlyöntimaksua. Uutta laiminlyöntimaksua ei saa määrätä ennen kuin on kulunut seitsemän päivää edellisen maksun määräämisestä.

Laiminlyöntimaksu jätetään määräämättä, jos työstä vastaava osoittaa, että laiminlyönti on johtunut työstä vastaavan anteeksi annettavasta erehdyksestä tai poikkeuksellisista oloista eikä työstä vastaava ole saavuttanut laiminlyönnin johdosta merkittävää taloudellista etua, taikka jos seuraamuksen määrääminen muusta syystä olisi ilmeisen kohtuutonta.

16 b §

Laiminlyöntimaksun määrää asianomaisen kunnan valvontaviranomainen tai sen alainen viranhaltija.

Jos työstä vastaava laiminlyö 14 a §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa, laiminlyöntimaksu voidaan määrätä välittömästi.

Muiden kuin 2 momentissa tarkoitettujen laiminlyöntien osalta työstä vastaavaa on ennen maksun määräämistä kehotettava kirjallisesti korjaamaan laiminlyöntinsä tai lopettamaan määräyksen vastainen toimintansa laiminlyöntimaksun uhalla. Työstä vastaavalle on kehotuksessa varattava vähintään 7 päivän määräaika ryhtyä korjaamaan laiminlyöntinsä tai lopettaa määräyksen vastainen toiminta. Maksu voidaan määrätä 21 päivän kuluessa kehotuksessa asetetun määräajan päättymisestä, jos työstä vastaava ei ole korjannut laiminlyöntiään tai lopettanut määräyksen vastaista toimintaansa.

Työstä vastaavalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen laiminlyöntimaksun määräämistä. Laiminlyöntimaksun määräys annetaan työstä vastaavalle todisteellisesti tiedoksi.

Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi maksun määränneelle kunnalle. Maksettavaksi erääntyneelle laiminlyöntimaksulle, jota ei ole suoritettu eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n mukaisesti.

Laiminlyöntimaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa, taikka jota vastaan samasta teosta nostettu syyte on tuomioistuimessa lainvoimaisesti ratkaistu.

16 c §

Laiminlyöntimaksu pannaan täytäntöön ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään.

Laiminlyöntimaksun panee täytäntöön maksun määrännyt kunta.

Asianomainen kunta palauttaa hakemuksesta jo maksetun laiminlyöntimaksun, jos maksun määräämistä koskeva päätös kumotaan oikaisuvaatimuksen.

17 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö

17 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö

1) 2 luvun mukaisen kunnossapitovelvollisuuden,
 2) 3 luvun mukaisen puhtaanapitovelvollisuuden,
 3) ryhtymisen 5 §:n mukaisiin väliaikaisiin toimiin liikenteen varoittamiseksi taikka
 4) 5 tai 14 a §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden,
 on tuomittava, jollei tekoa ole pidettävä vähäisenä tai laiminlyöjää ole 16 §:n mukaisesti velvoitettu täyttämään velvollisuuttaan sakon uhalla taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain säännösten rikkomisesta sakkoon.

---

1) 2 luvun mukaisen kunnossapitovelvollisuuden,
 2) 3 luvun mukaisen puhtaanapitovelvollisuuden,
 3) ryhtymisen 5 §:n mukaisiin väliaikaisiin toimiin liikenteen varoittamiseksi taikka
 4) 5 tai 14 a §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden,
 on tuomittava, jollei tekoa ole pidettävä vähäisenä tai laiminlyöjää ole 16 §:n mukaisesti velvoitettu täyttämään velvollisuuttaan sakon uhalla *tai laiminlyöjälle ole määrätty 16 a §:n mukaista laiminlyöntimaksua* taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain säännösten rikkomisesta sakkoon.

---

18 §
 Tämän lain 14 §:n nojalla *tehtyyn* kunnan päätökseen, 15 §:n nojalla tehtyyn päätökseen, joka koskee valvontaviranomaisen määräämistä tai sen tehtävien siirtämistä sekä 14 b §:n nojalla tehtyyn taksan hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin kuntalaissa säädetään.

18 §
 Tämän lain *7 ja* 14 §:n nojalla *tehtyihin* kunnan päätöksiin, 15 §:n nojalla tehtyyn päätökseen, joka koskee valvontaviranomaisen määräämistä tai sen tehtävien siirtämistä sekä 14 b §:n nojalla tehtyyn taksan hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin kuntalaissa säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Ennen muutoksen hakemista 14 b §:n 1–3 momentin mukaisten maksujen määräämiseen maksuvelvollisen on tehtävä 14 päivän kuluessa maksulipun saamisesta muistutus maksun perimisestä päättävälle kunnan viranomaiselle. Muistutuksen johdosta on tehtävä uusi päätös, *ja maksuvelvolliselle on lähetettävä uusi maksulippu.*

Ennen muutoksen hakemista 14 b §:n 1–3 momentin mukaisten maksujen määräämiseen maksuvelvollisen on tehtävä 14 päivän kuluessa maksulipun saamisesta muistutus maksun perimisestä päättävälle kunnan viranomaiselle. Muistutuksen johdosta on tehtävä uusi päätös, *joka annetaan maksuvelvolliselle tiedoksi tavallisena tiedoksi-antona. Maksuvelvolliselle on lähetettävä uusi maksulippu. Muistutusta koskevassa asiassa noudatetaan muutoin, mitä hallintolaissa säädetään oikaisuvaatimuksesta.*

Ennen muutoksen hakemista 16 a §:n mukaiseen laiminlyöntimaksuun työstä vastaavan on tehtävä oikaisuvaatimus siten kuin hallintolaissa säädetään.